Společný projekt časného záchytu karcinomu prostaty České urologické společnosti ČLS JEP a Vojenské zdravotní pojišťovny

Zachoval R. [1], Broďák M. [2], Petřík A.[3]

[1] Urologická klinika 3.LF a Fakultní Thomayerovy nemocnice, Praha
[2]Urologická klinika Fakultní nemocnice Hradec Králové
[3]Urologické oddělení, Nemocnice České Budějovice

Cíle

Cílem projektu bylo zjistit odezvu mužů na cílenou výzvu k preventivnímu vyšetření karcinomu prostaty pomocí stanovení hladiny PSA a stanovit, zda se odezva liší, pokud odběr PSA probíhá v režii praktického lékaře či odběr PSA probíhá pouze v laboratoři.

Metodika

• ve dvou krajských městech bylo v období 9-11/2021 náhodně vybráno 10 % pojištěnců Vojenské zdravotní pojišťovny mužského pohlaví ve věku 60-70 let, a tito muži byli zvacím dopisem vyzváni k účasti na projektu časného záchytu karcinomu prostaty pomocí odběru PSA

• v jednom krajském městě byla vytvořena síť praktických lékařů, ke kterým se museli zúčastnění muži dostavit. Následně jim bylo odebráno PSA, které bylo praktickými lékaři vyhodnoceno a v případě zjištění zvýšené hodnoty byli pacienti odesláni k urologickému vyšetření do vybrané urologické ambulance

• v druhém krajském městě byla zvolena jedna laboratoř, do které se všichni zúčastnění muži dostavili k odběru PSA. Výsledky PSA byly předány vybrané urologické ambulanci ke zhodnocení a případnému objednání mužů k dalšímu dovyšetření v případě zjištění zvýšené hladiny PSA. Ostatním mužům byla normální hodnota PSA oznámena telefonicky

Výsledky

V části projektu se zapojením praktického lékaře bylo osloveno 515 mužů. K vyšetření praktickým lékařem se dostavilo 15 (2,91 %) mužů, zvýšenou hladinu PSA mělo 6 z nich. K následnému urologickému vyšetření se ze 6 mužů dostavili 2.

V části projektu bez zapojení praktického lékaře a vyšetřením PSA přímo v laboratoři bylo osloveno 484 mužů. K vyšetření se dostavilo 83 (17,15 %) mužů, zvýšenou hladinu PSA mělo 8 z nich. K následnému urologickému vyšetření se z 8 mužů dostavilo 7.

Region	Počet M věk 60-70	Počet obeslaných	Počet vyšetřených	% vyšetřených	% PSA v normě	% vysoké PSA
HK	4758	484	83	17,15%	90,36%	9,64%
ČB	5109	515	15	2,91%	60,00%	40,00%
Celkem	**9867**	**999**	**98**	**9,81%**	85,71%	14,29%

Region	Počet vyšetřených	Počet 08773 (vysoké PSA)	Počet pojištěnců s výkony v odb. 706	Pojištěnci výkony 706/výkony 08773
HK	83	8	7	87,50%
ČB	15	6	2	33,33%
Celkem	**98**	**14**	**9**	**50,00%**

Region	Počet vyšetřených	Počet 08773 (vysoké PSA)	% 08773 (vysoké PSA)	Počet C 61 Zhoubný novotvar prostaty	Poměr 08773/C 61
HK	83	8	9,64%	1	12,50%
ČB	15	6	40,00%	0	0,00%
Celkem	**98**	**14**	14,29%	1	**7,14%**

Region	Počet obeslaných	Počet vyšetřených	Počet výkonů 81227 (2017-2021)	Poměr výkonů 81227 / 08773,08774	Počet pojištěnců 81227	Pojištěnci 81227/ 08773,08774
HK	484	83	38	45,78%	17	20,48%
ČB	515	15	7	46,67%	7	46,67%
Celkem	**999**	**98**	**45**	**45,92%**	24	24,49%

Závěr

V populaci mužů nevyšetřené během posledních 3 let pomocí PSA byla odezva na cílenou výzvu k preventivnímu vyšetření karcinomu prostaty pomocí PSA relativně nízká. Významně větší odezva byla zjištěna v případě, že jsou muži vyšetřeni přímo v laboratoři oproti tomu, kdy jsou vyšetřeni cestou praktického lékaře.